

Lieta C-249/21

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2021. gada 21. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Amtsgericht Bottrop (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 24. marts

Prasītāja:

Fuhrmann-2-GmbH

Atbildētājs:

B.

[..] *Amtsgericht Bottrop* [Botropas pirmās instances tiesa]

Lēmums

lietā

Fuhrmann-2-GmbH pret B.

Amtsgericht Bottrop

2021. gada 24. martā

[..]

nolēma:

I. Apturēt tiesvedību.

II. Uzdot Eiropas Savienības Tiesai prejudiciālā nolēmuma sniegšanai šādu jautājumu par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes

Direktīvu 97/7/EK (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2011. gada 22. novembris, L 304/64) 8. panta 2. punkta otrās daļas interpretāciju:

Vai Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai atbildētu uz jautājumu par to, vai poga vai līdzīga funkcija, kuras aktivizācija ir daļa no pasūtīšanas procesa saistībā ar distances līgumu, ko slēdz, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus, šīs tiesību normas pirmās daļas izpratnē un kura nav apzīmēta ar vārdiem “pasūtījums ar pienākumu maksāt”, ir apzīmēta ar līdzīgu nepārprotamu formulējumu šīs tiesību normas izpratnē, kas norāda patērētājam, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt tirgotājam, nozīme ir tikai pogas vai attiecīgi atbilstošās funkcijas apzīmējumam? [oriģ. 2. lpp.]

Pamatojums

I.

Prasītājam pieder viesnīca *Goldener Anker Krumhornā-Grēcilē* [*Krummhörn-Greetsiel*] (Vācija). Viesnīcas istabu izīrēšana citu starpā notiek portāla, kas darbojas kā starpnieks, Booking.com interneta vietnē.

[..] Par turpinājumā norādītajiem faktiem nav strīda. Atbildētājs 2018. gada 19. jūlijā apmeklēja interneta vietni Booking.com un ievadīja viņa vēlamu galamērķi Krumhornu-Grēcili, vēlamo periodu no 2019. gada 28. maija līdz 2019. gada 2. jūnijam, kā arī vēlamo numuru skaitu (četri divvietīgi numuri). Pēc tam atbildētājam tika parādīti attiecīgie brīvie viesnīcas numuri. Starp parādītajiem meklēšanas rezultātiem tostarp bija atrodamu numuri prasītājas viesnīcā *Goldener Anker*. Atbildētājs izvēlējās šo viesnīcu, un pēc tam atbildētājam tika parādīti pieejamie numuri un cita informācija par iekārtojumu, cenu utt. viesnīcā *Goldener Anker* attiecīgajā periodā. Atbildētājs izlēma par labu četriem divvietīgiem numuriem šajā viesnīcā un nospieda uz “Es rezervēju”. Pēc tam atbildētājs ievadīja savus personīgos datus un ceļabiedru vārdus. Tad atbildētājs nospieda pogu, uz kuras bija rakstīts “Pabeigt rezervāciju”.

Atbildētājs 2019. gada 28. maijā viesnīcā *Goldener Anker* neieradās.

Ar 2019. gada 29. maija vēstuli prasītāja izrakstīja atbildētājam rēķinu – kā termiņu nosakot piecas darba dienas – par atcelšanas izmaksām (atbilstoši tās vispārīgajiem pārdošanas nosacījumiem) 2240,00 EUR apmērā. Maksājums netika veikts.

Prasītājas ieskatā atbildētājs – Booking.com esot par starpnieku – ar prasītāju ir noslēdzis līgumu par izmitināšanu tās viesnīcā *Goldener Anker* ceļojuma periodam no 2019. gada 28. maija līdz 2019. gada 2. jūnijam. It īpaši ar Booking.com izvēlēto pogas apzīmējumu “Pabeigt rezervāciju” esot izpildīti īpašie pienākumi elektroniskajā tirdzniecībā iepretim patērētājiem un it īpaši atbildētājam atbilstoši *BGB* [*Bürgerliches Gesetzbuch*, Vācijas Civilkodeksa] 312.j panta 3. punkta otrajam teikumam, lasot to kopā ar pirmo teikumu.

Prasītāja it īpaši prasa, lai atbildētājs tai samaksātu atcelšanas maksu 2240,00 EUR apmērā izmitināšanas neizmantošanas dēļ. **[oriģ. 3. lpp.]**

II.

1.

[*omissis*: apsvērumi saistībā ar tiesvedības apturēšanu]

2.

Tas, vai prasība tiks apmierināta, ir atkarīgs no tā, vai starp prasītāju un atbildētāju ir ticis noslēgts līgums. Līgums šajā lietā atbilstoši *BGB* 312.j panta 4. punktam būtu ticis noslēgts tikai tad, ja ir izpildīti no 312.j panta 3. punkta izrietošie pienākumi. Šajā lietā “rezervācija” notika, aktivizējot pogu, kura bija apzīmēta ar vārdiem “Pabeigt rezervāciju”.

BGB 312.j panta 4. punktā, ar kuru Vācijas tiesību aktos tiek transponēts Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 2. punkta otrās daļas trešais teikums, ir paredzēts, ka līgums saskaņā ar *BGB* 312.j panta 2. punktu stājas spēkā tikai tad, ja uzņēmums izpilda savu no *BGB* 312.j panta 3. punkta izrietošo pienākumu.

a) Lietas pamatā esošā līguma noslēgšana ietilpst *BGB* 312.j panta 2. punkta un Direktīvas 2011/83/ES 8. panta piemērošanas jomā, jo puses neapstrīd faktu, ka runa ir par distances līgumu, ko uzņēmums un patērētājs ir noslēguši, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus.

b) Tomēr puses nav vienprātis par to, vai šajā lietā ir tikuši izpildīti pienākumi, kas izriet no *BGB* 312.j panta 3. punkta – ar kuru Vācijas tiesību aktos tiek transponēts Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 2. punkta otrās daļas otrais teikums. Atbilstoši tam uzņēmumam pasūtīšanas process ir jāveido tā, ka patērētājs, izdarot pasūtījumu, skaidri apliecina, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt (*BGB* 312.j panta 3. punkta pirmais teikums), un šis pienākums atbilstoši *BGB* 312.j panta 3. punkta otrajam teikumam gadījumos, kad pasūtījums tiek izdarīts ar pogas palīdzību, ir izpildīts tikai tad, ja pogu apzīmē viegli saprotamā veidā – tikai ar vārdiem “pasūtījums ar pienākumu maksāt” vai līdzīgu nepārprotamu formulējumu.

Doktrīnā – saistībā ar *BGB* 312.j panta 3. punkta otro teikumu – tiek pausts atšķirīgi viedokļi par to, vai pogas apzīmējums ar vārdiem “Apstiprināt rezervāciju”, tāpat ar šim apzīmējumam līdzīgu formulējumu, **[oriģ. 4. lpp.]** atbilst likumā izvirzītajām prasībām. Kamēr *Schirmbacher* [...] pauž viedokli, ka apzīmējums ar vārdiem “Apstiprināt rezervāciju” ir līdzīgs nepārprotams formulējums, *Wendehorst* [...] ieskatā šis apzīmējums nav līdzīgs un nepārprotams.

Landgericht Berlin [Berlīnes apgabaltiesa] prasītājas iesniegtajā un lietas materiāliem pievienotajā – npublicētajā – nolēmumā (2019. gada 31. janvāra spriedums, lieta Nr. 16 O 284/17) piekrīt *Schirmbacher* viedoklim un pamato

minēto principā tādējādi, ka pogas apzīmējums ir jāvērtē, “ņemot vērā apstākļu kopumu, it īpaši pārējā pasūtīšanas procesa kārtību vai attiecīgi noslēdzamā darījuma veida noteikšanu”.

Iesniedzējtiesas ieskatā apstākļu kopums varētu tikt ņemts vērā tikai tad, ja tas atbilstu Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 2. punktam.

Par to tiesai, ņemot vērā direktīvas formulējumu, ir būtiskas šaubas. Tas tāpēc, ka saskaņā ar Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 2. punkta otrās daļas otro teikumu poga vai līdzīgā funkcija ir jāapzīmē ar formulējumu, “kas norāda, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt tirgotājam”. Tāpēc iesniedzējtiesas ieskatā – lai gan tas viennozīmīgi neizriet no *BGB* 312.j panta 3. punkta otrā teikuma, ar kuru Vācijas tiesību aktos tiek transponēts Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 2. punkta otrās daļas otrais teikums, formulējuma – no pašas pogas apzīmējuma ir jābūt redzamam, ka patērētājs, to nospiežot, rada sev juridiski saistošu maksāšanas pienākumu.

Lai noskaidrotu jautājumu, vai un kādā apmērā saistībā ar jautājumu par apzīmējuma nepārprotamību, pamatojot pret patērētāju vērstu samaksas prasījumu, var tikt ņemti vērā arī citi pasūtīšanas vai rezervācijas apstākļi, ir jāsaņem Eiropas Savienības Tiesas prejudiciāls nolēmums.

Šim jautājumam šajā lietā ir nozīme lēmuma pieņemšanā.

Ja apzīmējuma nepārprotamību varētu pamatot arī apstākļi, kas nav saistīti tieši ar pašu pogu – piemēram, pasūtīšanas procesa apstākļi pirms pogas nospiešanas –, tiesa, ņemot vērā *Landgericht Berlin* argumentus, secinātu, ka atbildētāja lūgtā pakalpojuma [oriģ. 5. lpp.] atlīdzības raksturs izriet no pasūtīšanas procesa apstākļu kopuma, jo vidusmēra patērētājs nevar pamatoti sagaidīt bezmaksas, taču vienlaikus saistošu viesnīcas numura “rezervāciju”, ņemot vērā iepriekšējos pasūtīšanas soļos norādītās cenas. Atbilstoši minētajam no *BGB* 312.j panta 3. punkta otrā teikuma izrietošais pienākums būtu jāuzskata par izpildītu, kas nozīmē, ka *BGB* 312.j panta 4. punktā ietvertā tiesību norma neliegtu iedarbīgi pamatot atbildētāja saistību.

Tomēr, ja tādu apstākļu ņemšana vērā, kas nav tieši saistīti ar pogu, nav pieļaujama un nodibināto pakalpojuma attiecību atlīdzības raksturam ir tieši jāizriet no pogas apzīmējuma, iesniedzējtiesas ieskatā ir jāpiekrīt *Wendehorst* doktrīnā pārstāvētajam viedoklim, jo no šajā lietā izmantotā pogas apzīmējuma ar vārdiem “Pabeigt rezervāciju” pietiekami skaidri neizriet, ka patērētājs tieši, to nospiežot, pauž saistošu un uz atlīdzības līguma noslēgšanu vērstu izteikumu. Tas tāpēc, ka iesniedzējtiesas ieskatā jēdziens “rezervācija” atbilstoši vispārīgam valodas lietojumam nav obligāti saistīts ar saistību uzņemšanos samaksāt atlīdzību, bet gan bieži tiek izmantots arī kā sinonīms iepriekšējam pasūtījumam vai rezervācijai bez atlīdzības. Atbilstoši minētajam no *BGB* 312.j panta 3. punkta otrā teikuma izrietošais pienākums būtu jāuzskata par neizpildītu, kas nozīmē, ka uz *BGB* 312.j panta 4. punktu balstīta atbildētāja saistība nebūtu pamatota.

[..]